

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการ โรงเรียนในกลุ่ม รัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ” ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการ โรงเรียน ในกลุ่มรัตน โกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการ โรงเรียน ในกลุ่มรัตน โกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการ โรงเรียนในกลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 53 โรงเรียน ๆ ละ 15 คน รวม 795 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการแบ่งชั้น ตามขนาดโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้กลุ่มตัวอย่าง 21 โรงเรียน จำนวน 315 คน
2. เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดการบริหารงานของคณะกรรมการ โรงเรียนของสมาคมผู้บริหาร การศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา AASA และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยกระบวนการบริหาร โรงเรียน 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การเสริมกำลังบำรุง การประสานงาน และการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการ บริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการ โรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การเสริมกำลังบำรุง การประสานงาน

และการประเมินผล รวม 50 ข้อ ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารโรงเรียน
ของคณะกรรมการโรงเรียน มีลักษณะคำถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือรับรอง
จากสถาบันราชภัฏธนบุรี ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ หาก
ไม่ได้รับกลับคืนภายใน 15 วัน จะติดตามสอบถามด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for
Windows โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนในกลุ่มรัตน-
โกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.35$) เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายด้านพบว่า
การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรก คือ การ
มีส่วนร่วมด้านการวางแผน ($\bar{x}=3.40$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมด้านการจัดสรรทรัพยากร
($\bar{x}=2.55$) และการมีส่วนร่วมด้านการเสริมกำลังบำรุง ($\bar{x}=2.50$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณา
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย อันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลงาน ($\bar{x}=2.09$)
รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมด้านการประสานงาน ($\bar{x}=2.47$)

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนในกลุ่มรัตน-
โกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ
คณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) มีส่วนร่วมใน
การกำหนดนโยบายการประชุมเพื่อพัฒนาโรงเรียน ($\bar{x}=3.88$) (2) มีส่วนร่วมในการวางแผนด้าน
วิชาการของโรงเรียน ($\bar{x}=3.19$) และ (3) มีส่วนร่วมวางแผนด้านความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของ
โรงเรียนและร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาโรงเรียน (4) มีส่วนร่วม
วางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางในการประกันคุณภาพและธรรมเนียมของโรงเรียน ($\bar{x}=3.10$)
(5) มีส่วนร่วมในการวางแผนด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ($\bar{x}=3.02$)

2.2 ด้านการจัดสรรทรัพยากร พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ
คณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วม
ในการจัดหาอุปกรณ์กีฬาให้กับนักเรียน ($\bar{x}=3.01$) (2) มีส่วนร่วมในการนำทรัพยากรในชุมชนมา

พัฒนาโรงเรียน ($\bar{x}=2.96$) (3) มีส่วนร่วมในการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ($\bar{x}=2.83$) (4) มีส่วนร่วมในการหาวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการสอนวิชาชีพท้องถิ่น ($\bar{x}=2.70$) (5) มีส่วนร่วมจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับนักเรียน ($\bar{x}=2.48$)

2.3 ด้านการเสริมกำลังบำรุง พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายชื่อและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) มีส่วนร่วมในการจัดหารางวัลสนับสนุนในการจัดกิจกรรมกีฬาของโรงเรียน ($\bar{x}=2.93$) (2) มีส่วนร่วมในการจัดหารางวัลสนับสนุนในการจัดกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ ($\bar{x}=2.91$) (3) มีส่วนร่วมในการจัดหารางวัลสนับสนุนในการจัดกิจกรรมวันเด็ก ($\bar{x}=2.86$) (4) มีส่วนร่วมในการจัดหารางวัลในการให้กำลังใจแก่บุคลากรในโอกาสต่าง ๆ ($\bar{x}=2.82$) (5) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ($\bar{x}=2.81$)

2.4 ด้านการประสานงาน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายชื่อและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) มีส่วนร่วมในการประสานงานให้คณะครูในโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ ($\bar{x}=3.78$) (2) มีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครอง ($\bar{x}=2.63$) (3) มีส่วนร่วมประสานงานในการจัดหาเงินสนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{x}=2.60$) (4) มีส่วนร่วมประสานงานในการนำบุคลากรท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\bar{x}=2.52$) (5) มีส่วนร่วมในการประสานงานพานักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ($\bar{x}=2.43$)

2.5 ด้านการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายชื่อและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านธุรการโรงเรียน ($\bar{x}=2.65$) (2) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบุคลากรโรงเรียน ($\bar{x}=2.55$) (3) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงอาคารสถานที่ของโรงเรียน ($\bar{x}=2.32$) (4) มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ($\bar{x}=2.26$) (5) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน ($\bar{x}=2.01$)

3. การทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร และระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการเสริมกำลังบำรุง ด้านการประเมินผล และการประสานงาน จึงถือว่าคณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียง 2 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ

โฉมฉาย พรหมปัญญา (2540 : บทคัดย่อ) พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการประถมศึกษาในระดับอำเภอและระดับจังหวัดของพหุชนโลกในด้านการกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และแผนพัฒนาการประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนอีก 3 ด้าน คือ ด้านการเสริมกำลังบำรุง ด้านการประสานงานและการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย เพราะส่วนใหญ่ด้านการประสานงานโรงเรียนใช้วิธีการติดต่อประสานงานไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้เกิดความผิดพลาด โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การติดต่อประสานงานของโรงเรียนไม่เป็นระบบ และกำหนดที่แน่นอน เช่นการประชุมและโรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการโรงเรียนอย่างใกล้ชิด สำหรับด้านการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย เพราะโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนขาดการประเมินผลงานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือคณะกรรมการโรงเรียนประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และโรงเรียนไม่ได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ส่วนด้านการเสริมกำลังบำรุง อยู่ในระดับน้อยเช่นกันเนื่องจากโรงเรียนไม่แจ้งความต้องการอย่างชัดเจนและไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เป็ลียน ศิริรังสรรค์กุล (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าการปฏิบัติจริงของคณะกรรมการการศึกษาอยู่ในระดับน้อยทุกบทบาท และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพหุชนโลก อยู่ในระดับน้อย

4. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน ในกลุ่มรัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคตามความคิดเห็นของคณะกรรมการโรงเรียนในแต่ละด้าน สรุปได้ ดังนี้

4.1 ด้านการวางแผน พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) โรงเรียนไม่แจ้งปัญหาของโรงเรียนในด้านการวางแผนให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ (ร้อยละ 36.09) (2) โรงเรียนไม่แจ้งปัญหาของโรงเรียนในด้านการวางแผนให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ (ร้อยละ 28.99) (3) โรงเรียนไม่ได้แจ้งปฏิทินการปฏิบัติการให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ (ร้อยละ 21.30)

ส่วนในด้านข้อเสนอแนะ คณะกรรมการ โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียน เรียงลำดับ ดังนี้ (1) ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ (2) จัดทำรายงานการประชุมให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบ

4.2 ด้านการจัดสรรทรัพยากร พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอ (ร้อยละ 33.82) (2) โรงเรียนไม่ได้จัดประชุมคณะกรรมการโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครองในท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน (ร้อยละ 20.59) (3) โรงเรียนไม่ได้เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (ร้อยละ 20.59)

ส่วนในด้านข้อเสนอแนะ คณะกรรมการโรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนเรียงลำดับ ดังนี้ (1) ควรส่งเสริมให้ทำกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด (2) จัดเรียงลำดับปัญหาและความต้องการ (3) ขอความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ

4.3 ด้านการเสริมกำลังบำรุง พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) โรงเรียนไม่ได้จัดลำดับความต้องการในการเสริมกำลังบำรุงให้ชุมชนหรือคณะกรรมการโรงเรียนทราบ (2) โรงเรียนไม่ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (3) ชุมชนไม่ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากร

ส่วนในด้านข้อเสนอแนะ คณะกรรมการโรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนเรียงลำดับ ดังนี้ (1) เปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา (2) โรงเรียนควรเปิดโอกาส ให้คณะกรรมการแสดงความคิดเห็น

4.4 ด้านการประสานงาน พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) โรงเรียนใช้วิธีการติดต่อประสานงานไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ (2) โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (3) การติดต่อประสานงานของโรงเรียนไม่เป็นระบบและกำหนดที่แน่นอน

ส่วนในด้านข้อเสนอแนะ คณะกรรมการโรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนเรียงลำดับ ดังนี้ (1) ควรมีการประสานงานและประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น (2) ควรจัดทำปฏิทินโรงเรียนให้ชัดเจน

4.5 ด้านการประเมินผล พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนและเรียงลำดับได้ดังนี้ (1) โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของโรงเรียน (2) โรงเรียนขาดการประเมินผลงานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (3) โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือคณะกรรมการโรงเรียนประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

ส่วนในด้านข้อเสนอแนะ คณะกรรมการ โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียน
เรียงลำดับ ดังนี้ (1) โรงเรียนควรมีการประเมินผลงาน กิจกรรมต่าง ๆ (2) โรงเรียนควรเปิดโอกาส
ให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมประเมินผลงานด้วย (3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียน
ในกลุ่มรัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วน
ร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการ
โรงเรียนอาจจะยังไม่ได้ศึกษาทำความเข้าใจหรือวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของตนเอง ให้เกิดความ
ชัดเจนเท่าที่ควร ประกอบกับบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2541 ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมใหม่ น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้
คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
เปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล (2527: บทคัดย่อ) ที่พบว่า คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่กรรมการศึกษาอยู่ใน
ระดับน้อยทุกบทบาท และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ วงษ์ใหญ่ (2540: บทคัดย่อ) พบว่า สภาพ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกอยู่
ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่าในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจตกต่ำส่งผลให้คณะกรรมการ
โรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่มุ่งประกอบอาชีพเพื่อสร้างฐานะของตนเองให้มั่นคงซึ่งสอดคล้องกับ
เปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล (2527: บทคัดย่อ) พบปัญหาอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่
ของคณะกรรมการ คือ มุ่งประกอบอาชีพของตนเอง และยังสอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงสมจิตร
(2540: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เช่น เศรษฐกิจตกต่ำจะเป็นปัจจัยอุปสรรค
ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน นอกจากนี้แล้วอาจจะเป็นเพราะปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน
เช่น บุคลากรของโรงเรียนขาดความสัมพันธ์อันดีกับคณะกรรมการโรงเรียน หรือ โรงเรียนขาดการ
เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน และยังสอดคล้องกับ
จุฑาพร ดิสุคนธ์ (2537: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนทำงานหรือมีส่วน
ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นครั้งคราว จากงานวิจัย
ดังกล่าวข้างต้นสรุปผลได้ว่าส่งผลให้คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่
ในระดับปานกลาง 2 ด้าน และระดับน้อย 3 ด้าน

หอสมุดสถาบันราชภัฏธนบุรี

จากผลการวิจัยที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง และมีคะแนนเฉลี่ยสูงอันดับแรก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนกับคณะกรรมการโรงเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และร่วมกันปรึกษาหารือในการ กำหนดแนวทางการพัฒนาและบริหารงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น อยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาพร ดิสุคนธ์ (2537: บทคัดย่อ) ที่พบว่าคณะกรรมการ ศึกษาประจำโรงเรียนกับโรงเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน และมีการปฏิบัติ ร้อยละ 50 ขึ้นไป และสอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541: 87 – 88) พบว่ากรรมการ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนด้านการวางแผน พัฒนาโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิจัยนี้ยังพบว่าคณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วม ในการบริหารโรงเรียนด้านการจัดสรรทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลางด้วยนั้น อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการโรงเรียนเห็นความสำคัญของการสนับสนุนส่งเสริมในทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะ นำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร ชอบทำดี (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะกรรมการการศึกษาามีบทบาทให้ความร่วมมือช่วย พัฒนาโรงเรียนด้วยแรงงาน วัสดุ ครุภัณฑ์ งบประมาณ เป็นต้น

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในด้านการเสริมกำลังบำรุง ด้านการประสานงาน และการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการ โรงเรียนไม่มีเวลามากพอที่จะเข้ามามีบทบาทหรือส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และนอกจากนี้ แล้วยังขาดความรู้ ในเรื่องการประเมินผลงาน จึงทำให้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

2. จากผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการ บริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนในกลุ่มรัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาอุปสรรคในภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน คือ โรงเรียนไม่ได้รวบรวม ปัญหาอุปสรรคหรือความต้องการในการบริหารทรัพยากรและไม่ได้แจ้งให้คณะกรรมการโรงเรียน ทราบ โรงเรียนไม่ได้ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ และไม่ได้จัด ประชุมร่วมกันระหว่างชุมชนหรือคณะกรรมการกับโรงเรียน การติดต่อประสานงานของโรงเรียน ไม่เป็นระบบ ตลอดจนคณะกรรมการไม่มีเวลา มีภาระส่วนตัวมาก มุ่งประกอบอาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่มีภารกิจงานหลักที่ต้องดำเนินการ โดยเฉพาะคณะกรรมการที่เป็นข้าราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและเอกชน ที่มีงานประจำอยู่ แล้ว และบางคนอาจจะปฏิบัติงานติดกับระบบราชการหรือองค์กรอื่น ๆ จึงไม่เอื้ออำนวยความ สะดวกต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนได้ ซึ่งยังสอดคล้องกับ ไพโรจน์ พรหมมีเนตร (2534 : 123 – 125) ที่พบว่า คณะทำงานมาปฏิบัติงานไม่เต็มจำนวน เพราะส่วนใหญ่มีงานประจำ

ส่วนตัว ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และจุฬาร ศิสฺกนรฺ (2537 : 96 – 99) พบว่า คณะทำงานมีเวลา ในการปฏิบัติงานน้อยมากเพราะมีภารกิจส่วนตัว เป็นต้น

3. จากผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โรงเรียน ในกลุ่มรัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สถานศึกษาควรมีการประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ และเปิด โอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมประเมินผลงานด้วยนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะ ดังกล่าว ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี สถานศึกษาควรจัดทำรายงาน ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพิจารณาการ ดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการ โรงเรียนมากยิ่งขึ้น โดยศึกษารูปแบบ วิธีการ ให้คณะกรรมการ โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนโรงเรียนควร นำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โรงเรียนไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน
2. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาคณะกรรมการ โรงเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนอย่างทั่วถึง
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครควรกำหนดเป็นนโยบาย ที่ชัดเจนถึงรูปแบบ วิธีการ ที่จะให้คณะกรรมการ โรงเรียนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหาร โรงเรียน
4. โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนให้ศึกษาด้วยตนเอง
5. คณะกรรมการ โรงเรียน ชุมชน ที่มีอาชีพที่หลากหลาย โรงเรียนควรจะได้เชิญมา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยเชิญเป็นวิทยากร หรืออาจจะนำนักเรียนไปเรียนรู้ใน สถานประกอบการของท้องถิ่น
6. บางรายการความคิดเห็นของคณะกรรมการ โรงเรียนมีการกระจายมาก โดยพิจารณา จาก 2 เท่าของSD มากกว่าค่าเฉลี่ย เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มาใช้ในโรงเรียน การจัดหาทุนช่วยเหลือเด็กนักเรียนยากจนในโรงเรียน การหาเงินหรือจัดหาคณะ บุคลากรในโรงเรียนไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ การพิจารณาคัดเลือกบุคลากรดีเด่นของ

โรงเรียน การสร้างขวัญและกำลังใจให้คณะครู การประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายกับ ผู้ปกครอง การประสานงานในการจัดกิจกรรมทางศาสนาในโรงเรียน การประชุมปรึกษาหารือ การดำเนินงานของโรงเรียน การกำหนดรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน การ สอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียน การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และด้านบุคลากรของโรงเรียน จึงควรมีการประชุมปรึกษาหารือ และปรับความคิดเห็นให้ตรงกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีความศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ คณะกรรมการ โรงเรียนว่ามีปัจจัยใดบ้าง
2. ควรศึกษาถึงรูปแบบ วิธีการ ในการที่จะให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารโรงเรียน
3. ควรจะศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนในท้องถิ่น
4. ควรศึกษารูปแบบในการสรรหาหรือพิจารณาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความ ตั้งใจจริงมาเป็นกรรมการโรงเรียน
5. ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ โรงเรียน โดยจำแนกตาม อาชีพและระดับการศึกษา